

Günah hər kəsin özündədi

Xalq şairi Osman Sarıvəllinin ruhuna ehtiramla

Hər dəfə dünənime, yeni arxada qalan və indi mənə bəzən çox sərt təkliklər gələn günləri düşünəndə daha çox özümü günahkar görürəm. Bütün olmuşlar mənim özümün ağılımın, ürəyim və bir də həyata baxışımın mənə verdiyi cəzadır. Bir insan olaraq mən dünyanı öz ürəyim pəncərəsindən seyr etmişəm. Görünür bu, yetərli olmayıb. Çünki bir ürəyin pəncərəsi kimlərsə görə dünyanı göstərə bilməz, seyr etməyə imkan verməz. Bu cür düşüncələrə indi içimdə "yazıqlar olsun" desəm də, gerçəklikdə bəlkə də elə mənə yazıqlar olub. Ən azından ona görə ki, yük də, ağır da, elə yaşadıklarım da mənim çiynlərimdə özünə yer tutub. Və ayaqlarını sallayıb çiynimdən üzünü aşağı. Mən isə...

Allah insanı yaradanda onu digər canlılardan fərqləndirən ağılla mükafatlandırır, ağıl verib bəndəsinə. Doğrudur, ağılın ölçüsü, çəkisi yoxdu və varsa da mən bilmirəm. Amma ağıldan yararlanmaq, onu işlək hala gətirib cəmiyyətə və təbii ki, cəmiyyətin içərisində özünə də faydalı etmək bəndənin vəzifəsidir. Bu mənada mənim ağıl payımdan giley etmək haqqım yoxdur. Amma ondan yararlanıb bilməməyim də ağılın yox, yenə mənim günahımdır. Bir az da açıqlasam "ağıl ağıldan üstün olar" fikrinə, zərər-məsələsinə həmişə sayqı ilə yanaşıb öz fikrimi arxa plana keçirmişəm. Nəticədə də ağılımdan üstün olan ağıl sahibləri mənim halal haqqıma bu və ya digər şəkildə əngəl törədiblər, problem yaradıblar. Üstəlik mənim özüm də bu məqamda onların şərikinə, yardımçısına çevrilmişəm. Fərqinə varmamışam ki, niyə və nələr baş verir.

Sonda isə suyu sovrulmuş dəyirmanda və yaxud toz qopan xırman yerində xəyala dalmaq qalib mənə. Xəyal isə nə çıxış yoludur, nə də xilas. Olsa-olsa iynə ucu boyda təsəlli, ya da arzu, ümid... Budur, özünün öz əlinlə uçurduğun divarın yerində qalan...

Gerçəkliyi öncədən görə bilməmək və son nəticəni də yalnız təxmin etmək... Bax, bu aralıqda həmişə yaxın bildiklərimi, doğma hesab etdiklərimin sözüne, ağılına üstünlük verməyim indi çəkdiklərimin nə boyda olduğunu ürəyimdəki saysız-hesabsız sancuların dili ilə ifadə edir. O sancular göstərir ki, dörd divar arasında öz-özünü danışan adam kimlər üçünsə dəli, anormal kimi də görünə bilər və bu görünüşə, bu düşüncəyə görə heç bir tərəf qınanıla bilməz. Necə deyirlər, məni dərd yandırır, onları isə görüntü!

Bax, elə bu durum, bu real həyat məni xəlbirdən, ələkdən keçirir, sağa-sola çırpır. Hər şeyi olduğu kimi anlamağa, dərk etməyə və yenidən dəyərləndirməyə istiqamətləndirir. Mən isə kağıza, qələmə tərəf baxıram və:

*Dağ dumana, dəre selə göz qoyub
Yarıbdı təmaslardan bu ülfət...
Ürək dilə, dil dodağa söz qoyub -
Bu sevginin günahkarı Əbülfət!*

*Gecə açib yaxasını ulduzlar
Bu halından həyalanıb qızarıb...
Taleyimdə bir mirvari ulduz var -
Onun mənə diqqəti tay azalıb...*

*Kim istəməz yar yarasın sarısın -
Bir də axı, sarımağa nə gərəkdir?
Bu dünyada yar sözünün yarısını -
Haqq etmədi belə çıxır, bu ürək!*

*...Sığındı bir Allaha, bir Ona
Bir özünü və bir də ki, dərd-külfət...
Bir ömür də belə çatır tay sona -
Günahkarı bu Ürək və Əbülfət...*

Ürəyim səsi, pıçılısı olan bu misralar həm də mənim ürəyimə etdiyini bu zülmün əks-sədasıdır. Allahın verdiyi ömrü və bir də Allahın varlığına hopdurduğu sevgini adam kimi yaşaya bilməmək, adam kimi dəyərləndirməmək məndən başqa kimsənin günahı deyil. Burda söhbət bir ömrə pay olan, lap elə ömrün haqqı olanın qarşı tərəfin ürəyinə köçürə bilməməkdən, onu da bu sevdada olmağa inandıra bilməməkdən gedir. Hər halda ürək nə çəkirsə, onu elə ürəyin özü bilir. Amma tək əl gücsüz olduğu kimi tək ürək də dərdə, ağrıya, həsrətə müqavimət göstərməkdə həmişə arxasız, köməksiz, ümitsiz qalmağa məhkumdu. Bu, mənim fikrim deyil, bu, həyatın özünün ortaya qoyduğu gerçəklikdir. Gerçəkliyi də yalnız sevanlar, sevginin nə olduğunu yaşayanlar, gecələr yastığı, gündüzlər dizini qucaqlayanlar bilər...

Qapını döyən səs adamın diqqətini nə qədər özünə çəksə də şübhə yeri qoyur. Çünki o səs tanış deyil. Və tanış olmayan səsin də nə gətirdiyini Allahdan başqa bir də gətirən bilir. Yəni səsin sahibi. Məhz bu düşüncə səni də, məni də, elə hər birimizi də bir diqqətə kökləyir. Toparlanıb o səse tərəf boylanırsan, qapını o səse açırsan. Elə həmin o prosesin içində də bir şok yaşamaq da var, bir göz yaş da var, bir təəssüb də, bir peşimançılıq da. Bu da hər kəsin qapısını döyən səsin məramından, gəlişindən asılıdır. Mən bütün günahlarımın içərisində boğulanda da, ayaqda durub var-gəl edəndə də tək olmamışam. Daxilimdə, ruhumda həmin o qapını döyən səsin sahibi olub. Ona görə də qapını döyən səsin sənə aid olduğunu gözü yumulu bilmmişəm. Soruşmadan, tərəddüd etmədən açmışam qapını o səse. O səs xatirə olsa da... o səs bugünün, bu anın içindən qopub gəlsə də...o səs mənimlə göz-gözə, üz-üzə, nəfəs-nəfəsə dayansa da... Ona görə ki, mən o səsi özümə uzağa buraxmamışam. Deməli, həmişə yanımda olan səs həvaləndiyim, öz-özümə danışdığım anlarda da qapını döyməklə sənli xatirələri geri gətirir və:

*Dinləmək çox gözəldi
Boyat xatirələri...
Bir mesajla lütf edib -
Oyat xatirələri!*

*Demə sevgi yandırır,
Gün gələr inandırar!
Sənə məni andırır -
Həyat xatirələri...*

*Yenə gözlərim dolub,
Payızdı - çöhrəm solub...
O köhnə Ümid olub -
Soyad, xatirələri...*

Bəzən mənə təsəlli verirlər. Bu təsəlli sancmalarla dolur, ironiyalarla da müşayiət edilir. Amma həqiqi, yeni sevginin nə olduğunu bilən dostlar, tanışlar isə birmənalı olaraq bu mövzuda ya susurlar, ya da eyni fikri təkrarlayırlar.

Onlar səmimi şəkildə deyirlər ki, günah hər kəsin özündədir, kənarda günah axtarmağa heç bir səbəb yoxdur! Mən öncə bu yanaşmadan, bu münasibətdən bir az incidim. Amma sonra fikrin qatlarına enəndə anladım ki, acı da olsa bu, gerçəkdi. Bu gerçəyin özünün də yozumları var, yeni səbəbləri var.

Bir az dünyaya gec gəlmişəm... bir az yolumuz gec kəsişib... bir az sevgimi gec etiraf etmişəm..., bir az... bir az... bir az. Və sonda da mənim ürəyimdə mütləq hakim olan sevgi o bir azlarla vuruşmalı olub, indi də vuruşur. Ən maraqlısı da budur ki, vuruş da özü-özünüylədir. Çünki qarşı tərəf bilmirəm hansı mənadasa "bir az da gözle" deyir. Mən də gözləyirəm. Çünki gözlədiyim özü deyir gözle. Bu da o deməkdir ki, o var. Yəni sən varsan.

Mən də həmin o var olanı, varlığımı olanı gözləyirəm. Təbii ki, həyat bir andır. Amma bir də təbii ki, həyat davam edir. Mən o bir anın içində də gözləyirəm, davam edən həyatda da. İçimdəki ümid bir az da gözle deyir, qarşıdakı sən də bir az gözle deyirsən. Bu qoşalaşan bir azların içərisində bir az da mən özüm-özümə döz deyirəm. Və:

*Kirpiklərim düyüm düşüb, amma ki,
Gözlərimin çuxurunda bürküdü...
Söyləyəndə, dil-dodağım, yanma ki,
Bu ağırlı bir havadı - türküdü...*

*Sinəm boyu sıralanıb çıxır, iz
Addım başı qarşıma da çıxır iz!
Nə ləpirə, nə çəhlimə sığır iz -
Bəlkə bu da Allahın bir görküdü?!*

*Boğulsa da dərd yuvamda körpə qəm,
Bil ki, sənün ümidinə körpünəm!
Onu görə belə çilgün görükürəm -
Yolumdakı gizli səddi, hörgüdü...*

*Danışmıram daha tabdan, dözümdən -
Dünya keçib ürəyimdən, gözümdən!
Sən varsansa razıyam mən özümdən -
Çiynimdəki Allahın bəxt kürküdü!*

Bəli, yaşanan həyatın ürək və ağıl süzgəci məni elə bu cür, yeni bugünə qədər yaşadığım tərzdə yaşatmağa davam etdirir. Mən düşünürəm ki, itirdiklərim də, itirə biləcəklərim də bir bəxt işidi. Əsas odur ki, bu ürəkdə, bu ağılda sən varsan və bir də əsas odur ki, mən Allahın verdiyi sevgi ilə səni onun mərtəbəsinə qədər sevirem.